AZTAG
JOURNAL QUOTIDIEN ARMÉN.
B. P. 587
BEYROUTH, Liban
Directeur-Propriétaire
HAIG BALIAN

ԲԱԺԱՆՈՐԴ

ՍԻՐԻԱ տար. 550, վեցամսեայ 300 Ս. Դ.
ՈՐՏԱՀԱՄ. տրկ. 7, վեցամսեայ 4 տոլար

ԱԶԳԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتـــاك

جريدة سياسية ادبية اقتصادية حرة

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ՕԳՈՍՏՈՍ 3 1932

ԳԻՆԸ ՀԱՏԸ 2.50 Ս. Դ.

Չ. ՏՈՒՐԻ | Ամեն առաւոտ պիտի ըլլայ բերքիս տնօրենին հասցէին | Տնօրէն — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Չհրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | ԹԻՒ 112 (689)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՀԱՆԴԷՊ

Բ.

Ինչպէս գրած էինք, Պէյրութի ազգային հաստատութիւններէն ոմանց շուրջ, վերջերս շատ անյպատ տարաձայնութիւններ չրջան ընել սկսած էին։ Նիւթական կարեւոր զեղծումներով կ'ամբաստանուէին քանի մը հաստատութեանց ղեկավար մարմինները։ Դժբաղդաբար, իր բոլոր մանրամասնութիւններով հանրային սեփականութիւն չի կրցաւ դառնալ Բէլէկեան որբանոցի զեղծումը։ Ինչպէս կը հասկցուի Բարեգործականի պատասխանատու մարմինները խնդիրը ուզեցին քաղցնել և իրենց մէջ կարգադրել, որովհետև այդ զեղծումներու հրապարակումի պարագային երևան պիտի հանուէին ուրիշ աւելի մեծաքանակ զեղծումներ և տգեղութիւններ, որոնք դժբաղդաբար, վարկաբեկիչ են Միութեան համար։ Սակայն ժողովուրդը իմացաւ և այսօր գիտէ դեռ կատարուած խաղը։

Մենք որ ծանօթ ենք կատարուած զեղծումի քանակին և ձեւին, օրին արձագանգը եղանք և հրաւիրեցինք Բարեգործականի քննիչն ու տեղական մարմինները՝ լուսաբանելու հանրային կարծիքը։ Ընդարձակ տեղեկագրով մը զեղծումի ամբողջ մանրամասնութիւնները և ուրիշ բոլոր տգեղ արարքները Եգիպտոսի կեդրոնը իմացնող Պ. քննիչը եւ պատասխանատու մարմինները ոչ կրցան հերքել և ոչ ալ լուսաբանեցին հանրային գայթակղած միտքերը։

Ինչպէս ալ մոռածեն Բարեգործականի ժարդիկը, մենք Միութեան շահերուն զգասակար կը գտնենք զեղծումներն ու ապօրինութիւնները թագցնելու քաղաքականութիւնը։ Ընդհակառակը, ազգային ոեւէ հաստատութեան շուրջ եղած աննպատ տարաձայնութեան մը պէտք է յայտնէ ժանրաման տեղեկագրութիւն մը, մանաւանդ հաշուական խնդիրներու մէջ։ Եթէ կան անպարտաճանաչներ և զեղծարարներ առանց վարանումի պէտք է յանձնուին հանրային դատաստանին։ Այդ կերպով ժողովուրդի խախտած հաւատքը մեր ազգային մարմիններու հաշուական եւ բարոյական գործառնութեանց հանդէպ, պիտի ամրապնդուի։ Եթէ որդեգրուի հաշուետուութեան եւ պաշտօնական տեղեկագրութեան այս օգտակար ձեր, այն ատեն ոչ ոք պիտի կրնայ համարձակիլ անպատասխանատու յայտարարութիւններով և յաճախ չափազանցուած և խեղաթիւրուած ամբաստանութիւններով վարկաբեկելու վորձեր ընել այս կամ այն ազգային մարմիներ։ Բացի այդ, յայորդող մարմինները չպիտի կրնան կրկնել եղած անկանոնութիւններն ու թերիները։

Գերեզմանատան Ծանձնախումբի շուրջ եղած տարաձայնութիւնները, ուրախալի է որ, հիմքէ կուրկ ելան։ Պատրաստ գումարը, ըստ հաշուետուին, մօտ 600 ոսկի, անմիջապէս յանձնուած է նորընտիր Ծանձնախումբին։ Ոչ մէկ առարկութիւն կամ զժուարութիւն տեղի ունեցած չէ։ Ի հարկէ մեր խօսքը պատրաստ տեսնուած գումարի մասին է։ Պէտք է մանանուր յանձնախումբի մը միջոցաւ մանրաման քննութեան ենթարկուի նախորդ Ծանձնախումբի երկարատեւ պաշտօնավարութեան գործառնութիւնները, որմէ վերջ կարելի կ'ըլլայ դնահատութեան կամ քննադատութեան ենթարկել զայն։ Անուրալի է որ այդ յանձնախումբի յամառ ջանքերուն արդիւնքն է ներկայ գերեզմանատունը, որուն գոյութենէն առջ մեր մեռելները փողոցները կը մնային և ափ մ'իսկ հող չէինք կրնար գտնել ծածկելու համար մեզմէ ի սպառ մեկնողներու մարմինները։

Պէտք է ճշդուի նաև «Գերեզմանատան Ծանձնախումբ» անունը կրող այս մարմիններու պատասխանատուութեան սահմանը։ Զարմանալի տնօրէնութեամբ մը Պէյրութի յատուկ գերեզմանատան այս մարմինը կ'ընտրուի կաթոդիկոսարանի կողմէ և պատասխանատու է անոր առջև։ Ծանձնախումբը ոչ մէկ պատասխանատուութիւն կ'զգայ այն ժողովուրդին հանդէպ, որուն նիւթական գոհողութիւններուն չնորհիւ յառաջ կը տանի իր գործերը և կ'ընդարձակէ գերեզմանատան սահմանները։

Գայթակղեցուցիչ են նաև Ս. Նշան ազգային վարժարանի հոգաբարձութեան շուրջ ստեղծուած պատմութիւնները։ Ինչպէս գիտեն մեր ընթերցողները, այս վարժարանը, տարիներէ ի վեր ղեկավարուած է ձեռնհաս և անձուէր ազգայիններու կողմէ և տիպար վարժարանի մը համբաւը առած։ Անցած տարիներուն վարժարանի հոգաբարձութեանց նիւթական գործառնութիւնները գնահատելի և ընդհակառակը կանոնաւորութեամբ մը պահուած են և վարժարանը ոչ մէկ սանթիմ բաց չէ թողած։

Այս տարի դժբաղդաբար, շատ զէշ նախընթաց մը կը թողու Ս. Նշան վարժարանը։ Հոգաբարձութեան անդամներէն ոմանք, բաղդի և ժամանակի դժբաղդ դասաւորումով ըլլայ թէ տգիտութեամբ, աննեղելի յանցանքներ գործած են և անբարեխիղճ վերաբերում ցոյց տըուած ազգային գումարներու հանդէպ։ Ամենատարրական գիտակցութիւնն իսկ չեն ունեցած անոնք թէ՝ ազգային գումարները կարելի չէ խառնել անհատական հաշիւներու և թէ այդ գումարները անձեռնմխելի են։ Ի՜նչ անքաւելի մեղք, երբ անդին գժբաղդ ուսուցիչներ անօթի ձեռն և ամսական սպասեն, ասդին, վարժարանի մատակարարութեան հոգը ստանձնող ազգայիններ իրենց անձնական գործերուն յատկացնեն ժողովուրդէն գանձուած լումաները։ Եւ այս այդ օրերուն, երբ մէկ կողմէ ալ ի նպաստ վարժարանի հանգանակութեան կը ձեռնարկեն։ Մեր ժողովուրդը Ս. Նշան վարժարանին համար լիառատ տուած է և կ'ուտա՛յ։ սակայն չուզեր բացարձակապէս որ իր լուսանները շահագործուին մարդոց կողմէ, որոնք առևտրական հաստատութիւն մը կամ շահատան մը կը նկատեն հոգաբարձական պաշտօնը։

Իւրացումի նպատակով եղած իսկ չ'ըլլայ, ազգի և վարժարանի պատկանող ոևէ գումարի անձնական նպատակներու համար գործածելը համազօր է զեղծումի։ մանաւանդ որ ամբողջական նիստի մը միջոցին, ներկայ հոգաբարձութիւնը ժամանաւոր որոշում մը կայացուցած է, ըստ որում հոգաբարձութեան գանձապահը իր մօտ պահելու 50 ոսկիէն աւելի գումար մը. անմիջապէս դրամատուն իր մօտ պահելու 50 ոսկիէն աւելի գումար մը։ անմիջապէս դրամատուն պէտք է յանձնուի աւելորդ գումարը և պէտք եղած ատեն առնուի անկէ, հոգաբարձութեան առենապետին և գանձապահին սաարագրութեամբ։

Ս. Նշան վարժարանի հոգաբարձութեան գանձապահը նկատի չէ առած այս օրինականութիւնները, մանաւանդ այդ օրերուն երբ խախտած վիճակ մը ունէր իր նիւթական կացութիւնը և ժամանակ սնանկութիւնը կը սպառնար իրեն։

Աւելի մանրամասնենք։

„ՔԱՂԱՔ. ԽԱՅՏԱՌԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ"

"ԺԱՄԱՆԱԿԻՆ ԿԱՐՍԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՉԳՈՂ, ՀԱՅԵՐԸ

Հիմա Սէվրի դաշնագրին գործադրութիւնը կը պահանջեն„

Այս խորագիրներուն տակ, Մէհմէտ Ասըմ հեռաւեալ խմբագրականը հրատարակած է «Վագրթի մէջ։

— Թուրքիոյ Ազգաժողովին ժամեղուն վրայ, արտասահմանի Դաշնակցականն Հայոց միջև նոր գործունէութիւն մը սկսաւ։ Այս գործունէութեան գլուխը կը գտնուի Ահարոնեան անուն մարդը։ Քանի մը օր առաջ հրատարակած էինք Պոլսոյ Կաթոլիկ Հայոց կողմէ զրկուած նամակ մը որ կ'ուներ Ահարոնեանի կողմէ Ազգ. ընկերակցութեան մօտ կատարուած աւելորդ ձեռնարկը։ Վերջին քղթաթերով հասած եւրոպական թերթերու հրատարակութիւններէն կը տեսնուի թէ այս ձեռնարկները Ազգաժողովի չրջանակէն կարգ մը օտար թերթերու մէջ ալ արձագանգ են։ Եւ ասիկա ալ եղած է այդ թերթերու մէջ։ Նա գտնուող քղթակիցներուն մօտեցնալ՝ և ոչ միայն Թուրքիոյ, այլ նաև Ազգաժողովի դէմ ալ գանգատներ հրատարակել տալու ձեւով։ Այս կարգէն է նաև ամէն ատիթէ օգտուելով նոր Թուրքիոյ դէմ գտնուող Բարիզի «Ժուրնալ» թերթին մէջ ծրնեալ Ս. Պ. տատրագրութեամբ ղրկուած հեռագիրը։

Ֆրանսացի լրագրողը իր յօդուածին մէջ Թուրքիոյ Ազգաժողով ընդունելութեան մասին խօսած միջոցին, կը գանգատի որ Ազգաժողովը չէ յիշած 1921ին իր ընդհ. ժողովի նիստին մէջ Հայոց մասին առած որոշումը։ Որովհետև, Ազգաժողովի ընդհ. ժողովը այդ թուականին ընդունած է եղեր Հայկական Օճախ մը հաստատելու համար միաձայնութեամբ առուած որոշում մը՝ որու վերջին հարուածը սա է եղեր.—

«Ընդհ. ժողովը կը հրաւիրէ Ազգաժողովը՝ Թուրքիոյ հետ կնքուելիք դաշնագրին մէջ՝ Հայաստանի ապագայ գոյութիւնը պահպանելու նպատակով՝ հարկ եղած յօդուածները ընդունիլ և մասնաւորաբար Համաձայնական Պետութեանց Հայութեան ժողովին մօտ եղած ձեռնարկներ կատարել, Թրքական երիչխանութենէ զերծ Ազգ. Օճախ մը ապահովելու համար Հայոց։

Մինչդեռ, Թուրքիոյ Ազգ. Դաշնակցութեան մէջ ընդունելու արարողութեանց միջոցին, 11 տարի առաջ, ընդհ. ժողովին կողմէ արուած այս որոշումը ո՛չ մէկուն միտքը անգամ չէ եկած, ծրնեալ Դաշնակցական Հայերուն կողմէ ֆրանսացի լրագրողին թելագրուած գանգատի նիւթը այս է։

Նախ և առաջ սա կէտը արձանագրենք թէ՝ Թուրքիոյ Ազգաժողովի մէջ ընդունելութեան առթիւ, ֆրանսական ազգին իրական զգացումները արտայայտուած են՝ Ֆրանսայի երեսփ. ժողովին կողմէ միաձայնութեամբ արուած որոշումով։

Հետևաբար՝ խնդրոյ առարկայ թերթին կողմէ ժամանաւոր չահերու և գրգռութեանց հետևանքով եղած այդ հրապարակութիւնները ո՛ևէ կապ չունին Ֆրանսական ազգին հետ։ Ուրեմն, այս կարգի հրապարակութիւններն ալ պէտք է նկատել միմիայն ծրնեալ մէջ Ազգաժողովի չրջանակները անհանգիստ ընող Ահարոնեանի և անոր խոովարար քննկերները եղող մարդոց գործը։

Ծայանի է թէ ազգային պայքարի վերջին Արևելեան Հայաստանի և Զեյզիւր Գարապէքիր փայտի միջև տարաձայնութիւնը Ֆրանսայի մէջ։

Անանք՝ Հայաստանի մէջ Հայ Սովիէթ վարչութեան հաստատելով ամէն մէկերնին ահ ահ ձեռքէ չէ գանել։ այսինքն իրենց հաւար Հայաստանի մէջ կենալու իսկ հրնարաւորութիւն չունալէ վերջ, մնացած ըլլալ կը թուին Ազգաբանդրաթի դաշնագրին առջ իրենց գրած տատրագրութիւնը։ Այսօրուան Հայաստանի գլխուն բոնանալու հնարաւորութիւնը չգտնալով եւ Ազգաժողովին մէջ Սէվրի դաշնագրին ամբողջացումը պահանջելով, անանք Թուրքիոյ տահմանները մէջ Հայկական Տուն մը հիմնելու նման յիմարական գաղ մը վերջին գրգռելու կ'աշխատին։

Ազգերու Ընկերութեան Ընդհ. ժողովը իր 1921 տարուայ նիստի ընթացքին, կրնայ որոշում մը տուած ըլլալ Բարիզի մէջ Սէվրի դաշնագիրը պատրաստող ժողովին մօտ հայոց ի նպաստ ձեռնարկներ կատարելու համար։

Սակայն, Լոզանի դաշնագրէն վերջ, այդ որոշումը ա՛րեւէ իմաստ կրնա՞յ ունենալ այլևս։ Նամանաւանդ խելքի ու տրամաբանութեան կշիռով չափուելը աննման եզող քաղաքական խաղտատակութիւն մը չէ՞ միթէ Լոզանի դաշնագրին կնքումէն առջ Հայաստանի կառավարութեան անունով Թուրքերուն հետ հաշտութեան դաշնագիր ստորագրող և Սէվրի դաշնագրին Հայաստանի վերաբերեալ տրամագրութեանց գործադրութեան բարեփոխման մասնակցած ժարդոց՝ հիմա Թուրքիոյ գէմ Հայկական Օճախի մը դաւոր բանալը։

ՍՊԱՆԻՈՅ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ

ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Ե.

Նախ քան Սպանիոյ պետական ելևմտքատացոյցին անցնելը, կուզէի ծանրանալ ազգային գրամի՝ փեսէթայի (peseta) վրայ։

Փեսէթան՝ ոսկի ֆրանքի հիման վրայ կազմուած գրամական ժիւրիշն է որ Սպանիացին դուրս ալ միջազգային առեւտրական և ելեւմտական փոխանակութիւններու մէջ բաւական կարեւոր տեղ ունի, մանաւանդրապէս հարաւային Ամերիկայի, Մեքսիքայի և Ֆրանսայի մէջ։

Ընդհանուր պատերազմէն առաջ մէկ փեսէթան կ'արժէր մէկ ոսկի ֆրանք։ Քաղաքական և անտեսական տագնապները նոյնպէս ազդեցին փեսէթայի ճակատագրին վրայ և փութացուցին անոր անկումը հանրապետութեան հռչակումէն քիչ առաջ և հռչակումէն ալ յետոյ։ Շատ հետևանքը չերթալով 1926ին մէկ փեսէթան կ'արժէր՝ ֆրանքով 4.85, 1927ին 4.22, 1929ին 3.76 և 1930ին Յունուար ամսուն՝ 3.75,5։

Փարիզի մէջ ուր աւելի շատ է փեսէթայի վրայ գործառնութիւնը անցեալ տարւոյ Յունուարին իյաւ 3.12ի, այսինքն 100 փեսէթան կարժէր 312 ֆրանք։ Իսկ, երբ Սպանիոյ Ալֆոնս Թագաւորը կը յանձնէր Թագաւորութեան իշխանութիւնը, 100 փեսէթան իյած էր 252 ֆրանքի և անկէ ալ 246.50ի։

Անկումը իհարկէ մէկ օրւոյ արդիւնք չէր, այլ քանի մը տարւոյ պատմութիւն ունէր։ Նախկին տրքաթաթոր Փրիմօ տը Ռիվէրայի կառավարութեան օրով ելևմտական տագնապը ծայր առ սկսած էր, իսկ վերջերս ալ վարչաձեւի փոփոխութիւնը, ապագայի անորոշութիւնը և դրամատէրներու կասկածոտ վերաբերմունքը փութացուցին փեսէթայի տագնապը։ Անկումը սկսաւ ուրեմն 1931ի Մարտ ամսէն, տեւեց մինչեւ Սեպտեմբեր ամիսը իյնալով 100 փեսէթան՝ 198.50 ֆրանքի։ Բաղդատութեան եզր մը նախորդ տարիներու հետ՝ կարելի չէ գտնել։ 1931ի սկիզբը մէկ փեսէթան արտասահմանի մէջ կը ծախուէր 0.54 ֆրանք ոսկիի, իսկ Դեկտեմբերի մէջ 0.43ի իյած էր։ Մինչդեռ Սպանիոյ ներքոսկիի գինը գրեթէ չէր փոխուած։ 1922ին կ'արժէր 0.57 ֆրանք ոսկի, 1930ին 0.58, իսկ 1931ի վերջերը 0.56։

Փեսէթայի անկումը յառաջացուց հակառակ կառավարութեան և Սպանիական պետական դրամատան ջանքերուն։ Աւելորդ է յիշել որ փեսէթայի անկումէն բաւական վնասուեցաւ դրամատունը։ Թագաւորական կառավարութիւնը իր կարելի ամէն միջոցները գործադրեց անկման առաջքը առնելու համար։ Նախ արգիլեց հնչիւն ոսկիի արտածումը։ Սպանիացին արտասահման ուղարկող բոլոր ճամբորդները կ'ենթարկուէին խիստ քննութեան և թոյլ չէր արուէր որ ճամբորդ գլուխ 5000 փեսէթայէն աւելի ըլլար։ Այն օտար դրամներուն որոնց արժէքը պաշտօնապէս չէր գնահատուած սակարանէն կամ պետական դրամատան կողմէ, արգիլուած էր անոնց առուծախը՝ Սպանիոյ ներսը։

Այս միջոցներով կարելի եղած է չափով մը մեղմացնել և ուշացնել տագնապը։ Միւս կողմէ օտարներու վստահութիւնը ապահովելու համար արտասահմանի մէջ, Փարիզ գնք տը Ֆրանսի մէջ պահեստի համար հնչիւն ոսկի ղրկուած էր։

Թագաւորական կառավարութիւնը իր ժամոգութեան առարկան ըրած էր փեսէթայի կայունացման հարցը՝ որոշ գնի մը վրայ։ Ան այնպէս համոզուածէր որ դրամի չարաշնակական անկումները կարող էին խանգարել արտաքին վաճառականութիւնը՝ ընտելով շատ բնականաբար Սպանիոյ անտեսութեան։ Այսպէս, ծրագրուած էր 60 միլիոն տոլարի գրէտի մը ստանալ Մօրկանի և Ամերիկեան ուրիշ գրամատուններէն յատկապէս արտասահմանի վստահութիւնը զօրացնելու նպատակաւ։ Բայց նախորդ տիքթաթօրը՝ Փրիմօ տը Ռիվէրան դարձուց իր աչքերը դէպի ժրնէվ, կազդ հաստատելու միջազգային ելեւմտականներն հետ։ Եւ այսպիսով ոչ առջինը և ոչ ալ վերջին ծրագիրը իրագործուեցաւ քաղաքական յետագայ վերիվայրումներու պատճառաւ։

Իսկ ներկայ հանրապետական կառավարութիւնը ի վիճակի չէ անմիջապէս գործադրելու փեսէթան կայունացնելու համար։ Արդէն վերջին ամիսները 100 փեսէթան բարձրացած է 210ի, որով փեսէթայի վրայ հետզհետէ կ'ըստեղծուի փոքրիկ վստահութիւն մը։ Անշուշտ Սպանիոյ դրամը չի կրնար հաստատիլ զէրօյի, որովհետև փեսէթան որոշ չափով ապահովուած է հնչիւն ոսկիով և այդ պատճառաւ ալ քանի կ'աճելնայ ժողովուրդի վստահութիւնը, նոյնքան կը բարձրանայ փեսէթայի արժէքը և կ'ամրանայ դիրքը։

Փեսէթայի անկման պատճառներէն մէկն ալ հանրապետական կառավարութեան օրով արտահանուած գանձաման սերու յաւելումն էր։ Առաջ, 4000 միլիոն փեսէթա չրջաբերութեան հանուած էր, մինչդեռ հանրապետութեան առաջին եռամսեայի իսկ բարձրացած էր 5,000 միլիոնի։ Միաժամանակ, դէպի փարիզ հնչիւն ոսկի ղրկուած էր ֆրանք որ Ֆրանսի պահեստի դրամի քանակը բարձրացնելու և ամսամբ ալ հրաւիրելու օտարներու ուշադրութիւնը։

1931ի վերջերը, ոսկիի քանակը և ընթացիկ տերու ընդհանուր գումարը գտած էին իրենց նախկին համեմատական չափը և այսպիսով կառավարութիւնը կարողացաւ ներքին փոխառութեամբ փակել պիւճէի բացը։ Անգլիական դրամատուներն ալ կառավարութեան գիմումին վրայ 700,000 ֆրերլինի վարկ մը բացին Սպանիոյ գնելիք 100,000 Թոն ցորենի ի հաշիւ։ Իր տեղին յիշեմ որ, անցեալ տարի, յեղափոխութեան չրջանին Սպանիացի հողագործներ չատ քիչ ցորեն ցանած էին եւ եղած յարաւեւ գործադուլներու հետեւանքով ալ պէտք եղածին պէս հունձք ձեռք չէր բերուած։ Որով, Սպանիան ստիպուած էր, այս տարի, ցորեն գնել արտասահմանէն՝ լեցնելով ցորենի պահեստները։

Սպանիոյ ելեւմտական կեանքի մէջ յատկանչական դէպքը երեսփ. ժողովի քուէարկած որոշումն էր սպանիական դրամատան (Banque d'Espagne) ապագայ կառավարելու ձեւին համար։ Ելեւմտական նախարարը, Պ. Քրիէթօ, անցեալ Հոկտեմբերին օրինագիծ մը ներկայացուցած էր Գօրթէզին որը անմիջապէս անցաւ օրէնքներու չարքը՝ (la loi banquaire) անունով։

Այդ օրէնքով կը ճշդուէր պետութեան և դրամատան փոխադարձ պարտաւորութիւնները և իրաւասութիւնները։ Որով դրամատունը այլեւս կը կորսնցնէր իր նախկին գերիչխան վարչական գործունէութիւնը և կը մտնար կառավարութեան անմիջական հսկողութեան ներքեւ։ Կառավարութիւնը լիազօրուած պիտի ըլլայ, իր ուզած ժամանակը, աւելցնելու կամ պակասեցնելու զեղջերը, իր յարմար դատած եղանակով։ Ցեսոյ, չահաբաժինի կէսը, նոյն իսկ քիչ մըն ալ աւելին կառավարութիւնը պիտի ստանայ։ Օրէնք մը որ արդէն կը կաչկանդէ դրամատան բաժնետէրերը, իրենց գործառնութիւններուն մէջ։

Գօրթէզի ընկերվ. երեսփոխանները և նաեւ ընկերվ. ելեւմտական նախարարը կուզեն չատով իրականացած տեսնել, հողային բարեկարգութիւններու չարքին նաեւ գրամագլխի ազգայնացումը։ Եւ որովհետեւ սեպհականութեան անմիջական ցնդումը կը կարօտի բաւական մեծ գումարներու զոր կառավարութիւնը չունի այդ պահանջուած դրամը, և ոչ ալ պէտք եղած ուժը, բայց դրամատան իրենց ենթարկումը, կախում ունէր Գօրթէզի որոշումէն։

(Շար.) Գ. ԱԱԶԵԱՆ

ԱՐԱԲ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՇԻՐԻՄՆԵՐՈՒՆ ԱՂԱՂԱԿԸ

— عبقلا خليل —

Ամիրը դատաստանական աթոռէն իջաւ. եաեւէն գացին խելացիներն ու օրէնսգէտները. առջևէն ու եաեւէն քաղեցին զօրականները։ Եւ հանդիսաւոր ներու հոյլքը ցրուեցաւ և ոչինչ մնաց այդ տեղւոյն մէջ այլ միայն նորագտ քանաարկեալներուն ողբն ու կոծերը՝ սաուերներու նման պաեերուն վրայ երեքցող։

***

Բոլոր այս գործառնութիւնները կատարուեցան, վերջացան մինչ ես այդ տեղ կը կենայի այնպէս որպէս հայելի մը՝ շրջուն ուրուականներու գիմաց, կը մտածէի այն օրէնքներուն վրայ զորս մարդիկ մարդոց համար հաստատած են, խորհրդածելով ամէն ինչ որ մարդիկ արգարութիւն կը համարեն, խորասուզուելով կեանքի գաղտնիքներուն, փնտռելով իմաստը գոյութեան։

Այսպէս եւեց վիճակս մինչեւ որ գաղափարներս նուազեցան նման վերջալոյսի գիծերուն երբ քանձր մշուշով կը ծածկուին։ Այդ տեղէն դուրս ելայ ինքնիրենս՝ «Այո՛, խտերը հողին ամրերքը կը ծծեն, գառները խտերը կ'իւրացնեն, գայլը գառները կ'ուտէ եղջերուն՝ գայլը, առիւծը եղջերուն կ'որսայ, և մահը առիւծը կ'ոչնչացնէ։ Արդեօք կա՞յ ուժ մը՝ մեծ ոգիով մը՝ մեծ հոգիով մը՝ մեծ կամքով մը՝ մեծ սէրով մը՝ մեծ հաւատքով մը՝ որ ոչնչացնէ այս չղթայահարութիւնները յաւերժական արգարութեան մը վերածող։ կա՞յ ուժ մը բոլոր այս գարչելի մրջոցները գեղեցիկ արդիւնքներու փոխող։ կա՞յ ուժ մը՝ որ ձեռքովը գերուէ կեանքին ամրողջ ամրերքը և իր անձին վրայ աւելցնէ ժպտագին, ինչպէս որ ծովը իր խորքէն կը վերադարձնէ բոլոր ջրառուակները նուազաւոտ կակաչներով։ Վերջապէս կա՞յ ուժ մը՝ որ սպանուողն ու սպանողը, չնազողն ու բարեկամը, դողցողն ու գողցուողը բարձրադոյն դատարանի մը առջև հանէ քան դատարանը այս Ամիրին» ժամալով։

***

Երկրորդ օրը քաղաքէն դուրս ելայ և շրջեցայ դաշտերուն մէջ, ուր հանդարտութիւնը կը ձօնէ մարդուն հոգւոյն ինչ որ կրնայ զինք զուարճացնել և ան՛ւր անյրպետին արբութիւնը կը չորցնէ արմատները դաշտակին և ուրամութեան զորս նեղ փողոցներն ու մէջին առուները յառաջ կը բերեն։ Եւ երբ հովիտին եզերքը հասայ, առջև ելայ ազատներ ու արծիւներու և այլատեսակ գիշատիչներու լեզէոններ, որոնք մերթ կը թռչէին և մերթ կ'իջնէին, անոնց ճիչն ու կռիւքը և թեւերուն բախիւնները միջոցն էին լեցուցած։ Հեռաքերքրուելով մի քիչ աւելի յառաջացայ և ահ՛ իրօք, այր մարդու իր դիակը բարձր ծառէն կախուած. կին-մարդու մը դիակը զինք մահացնող քարերուն մէջ մերկ եւ կիսաթաղ և աւելի անդին, երիտասարդին դիակը, գլխահատ և արիւնաներկ հոդերուն վրայ ձգուած։

Կանգ առի, սեաարանին սոսկալիութիւնը կ'արծես թանձր ու մթագնող քող մը քաշեց մտքիս վրայ։ Նայեցայ, արիւնաթաթախ դիակներուն միջև ցցուող զօրհուրելի մահասաւերէն զատ, ոչինչ նշմարեցի։ Մարկ ըրի, մարդկային օրինաց այս զոհերուն չուրջը պատող ագռաւներու կռիւքին հետ խառն անէսթեան ողբէն զատ, ոչինչ լսեցի։

— Մարդկային զաւակներէն երեք անձ երկկ կեանքի գիրկն էին ու այսօր մահուան բռո՞ցքին մէ՛ջ եղան։

— Երեք հոգի՝ մարդկային սովորութիւններու բերմամբ կանոնին դէմ մեզանչեցին, ու կոյր օրէնքը ձեռքը երկարեց ու ջախջախեց զանոնք անգթաբար։

— Երեք հոգի՝ զորս ագիտութիւնը ոտնակոխ ձեռնարկեցին՝ ոտնակոխ ըրաւ։

Մարդ մը ուրիշ մարդ մը սպաննեց, մարդիկ ըսին թէ անիկա մարդասպան մըն է անագորոյն ու երբ Ամիրը զայն մահացուց մարդիկ ըսին թէ այս Ամիրը արդարադատ է։

Մարդ մը ուզեց վանքէն բան մը յափշտակել, մարդիկ ըսին թէ այս չարագործ աւազակ մըն է։ ու երբ Ամիրը անոր կեանքը յափշտակեց մարդիկ ըսին թէ այս ամիրը առաքինի է։

Կին մը իր ամուսինը խաբեց, մարդիկ ըսին թէ ան անժօթ չնացող մըն է։ ու երբ Ամիրը մերկօրէն քալեցուց և քարկոծեց զինք ամենուն ի տես ըսին թէ այս ամիրը պատուաւոր է։

Արիւնայեղութիւնը արգիլուած է, բայց ո՞վ օրինականացուց զայն Ամիրին։ Ընչագողութիւնը ոճիր մըն է, սակայն ո՞վ հոգիներու խլուիը առաքինութեան վերածեց։ Կանանց անհաւատարմութիւնը ոգեղ յանցանք մըն է բայց մարմինները սիրելը ո՞վ գեղեցիկ նշան համարեց։

Ա, դեօ՛ք չարիք մը աւելի մեծ չարիքո՞վ կը դիմագրաւենք և կ'ըսենք թէ այս օրէնքը։ Ապահովութեան մը դէմ աւելի հանրային ապահովութիւնով մը կը մաքառինք եւ կը ծափահարենք երբ սեղով թէ այս է կանոնը կամ ոճիրին, հետ աւելի՛ մեծ ոճիրով մը կը գտնենք թէ այս է արդարութիւնը։

Մինչ Ամիրը իր անցած կեանքին մէջ զգեաեած չունի՞ իր մէկ թշնամին. մինչ ինչ մը կալուած մը յափշտակած չէ՞ իր ակար մէկ հետաւորդէն. մինչ փոխանակ հոգիին՝ գեղեցիկ կնիկի մը դարպաս բրած չէ՞ երբէք. արդեօք ինքը այս արգիլեալ բաներէն արդար ու անպա՞րտ էր որ իրեն՝ սպանողը մահացընել, գողը կախել և չնացող կինը քարամահ ընել ներելի եղաւ։

Որո՞նք էն այս գողը ծառին բարձրացընողները, երկի՞քէն իյած հրեչտակները՞ Թէ իրենց ձեռքը հասած ամէն ինչ յափշտակող մարդիկներ։

Որո՞նք կարեցին այս մարդուն գլուխը, երկնաւոր մարգարէնե՞ր Թէ անոնք որոնք սպաննողներ և արիւններ Թափողներ են ուր որ երթան։

Որո՞նք քարկոծեցին չնացող կինը, իրենց ճգնավայրերէն եկող մեծակեաց բարեպաշտնե՞ր Թէ այն մարդկային էակնե՞ր որոնք աններելի արարքներ և խայտառակութիւններ րնողներ են մըԹութեան վարագոյրին ետին։

Օրէ՛նքը—ինչ է օրէնքը, ո՞վ սեաած է արեւուն լոյսին հետ երկինքի խորքէն իջնելը անոր. ո՞ր մարդկային էակն է որ Աստուծոյ սիրոը սեաած և իր կամքը գիտցած է մարդկութեան նըկատմամբ։

Եւ սերունդներէն ո՞ր դերունդին մէջ հրեչտակները մարդոց ձայնը չլսած. գայլով ըսին Թէ ակարները կեանքի լոյսէն զրկեցէք. ինկածները սուրի սայրով ոչնչացուցէք և մեղաւորները երկաԹէ ոտքերով ձգսեցէք։

***

Այս մտածումները անդադար կը խուժէին միտքս և զգացումներուս հետ կը նիզակցէին, երբ յանկարծ մօտաւոր քայլերու ձայն մը ականջիս դպաւ, դարձայ սեսայ որ դեսատի ազիկ մըն է որ ծառերու մէջէն դէպի երեք դիակները կը յառաջանայ զգոյշ և չրջահայեաց գնացքով։ Երբ երեսս սրդին կըռած գլուխը սեսաւ սուր ճիչը փրցուց յուսահատական, ծնրադրեց անոր մօտիկը, դողդոջուն սրունքներուն վրայ դրաւ զայն և սկսաւ աչքերէն յորդահոս արցունքներ Թափել և մտի ծայրովը անոր դանգուռ ու գունատ մազերը չոյել և ողբալ վիրաւորիչ ձայնով և սրտին բովանդակ ուժովը։

ՅԱՒԻԼ ՃՐԳՐԱՆ ՅԱՒԻԼ

Թրգմ. Մ. Պ. ՋԱՏԸՐՃԵԱՆ (Շար.)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

ԱՐԱՄԱՅԻՍ ԵՐԶՆԿԵԱՆԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՆԵՐԳԱՂԹԻ ՄԱՍԻՆ

Ժողովրդական ծխխորհուրդի նախագահի տեղակալ եւ Սրեւանի քաղաքապետ Պ. Արամայիս Երզնկեան հետեւեալ յայտարարութիւնները յղած է «Ա. Հայաստան»ի, ներգաղթի մասին։

—Այս տարի մեր կառավարութեան որոշումով ձեռնարկեցինք ներգաղթի արտաստմանեն, մասնաւորապես Ռուսաստանեն։

Դեռ Հայաստանի խորհրդայնացման առաջին օրը, մենք ժառանգութիւն սատացանք հարիւր հազարաւոր գաղթականութիւն, որ տեսնուրեենք զուրկ էր։ Խորհրդային իշխանութեան առաջին հոգը եղաւ զանոնք կապել տեսնութեան, իբրեւ տեղական ազգաբնակութեան հաւասար բաղադացիներ. յծել Հայաստանի օգնարարութեան։

Այնուհետեն, Հայաստանի տնտեսական վերելքին զուգընթաց՝ մենք ստիպուած եղանք ընդունելու այլ չափով գաղթականութիւն, որոնց այդ հնարաւորութիւնը կուտար մեր երկրի բարձրացող տնտեսութիւնը։

Հնգամեակը հնարաւորութիւն սեղծեց գալթականներ ընդունելու մեծ չափով։ Մենք աշխա կրնենք ծրագրուած կերպով, նկաեի ունենալով, որ եկող վերաբնակիչներ անհրաժեշտ է ապահովել ամենայն հոգատարութեամբ։ Մեր վրայ ազդեցութիւն ունեցող հարցերէն մէկը եղաւ նաեւ հայրենիքի մասին մեր ունեցած տեսակետը։ Մենք կ'ուզենք, որ եկող հայերը հայրենիքի մասին ունենան ճիշդ գաղափար։ Ոչ մէկ իրաւասութիւն ունենալով հանդերձ, թերեւս ով գիտէ որոնց անուններ եւ հասցէներ կը գործեն, եւ այս պատճառաւ մեր հանգիստը կը վտանգեն։ Բոլորն ալ անիծեալ ըլլան...»։

Հայ երիտասարդին այս զգացումները համար օգնական եմ, կ'ըսէ «Հայաստան», միայն թէ չենք ուզեր որ այսչափով վերջանայ։ Պոլիս ապրող օտար մը մտաորականներ, լուսամիս անձեր, հարուստներ եւ լրագրող Հայեր կան։ Գաղթիս մէջ հրատարակուող հայերէն թերթեր կան եւ մեր սիւնակներ բաց են։ Ուրեմն, այսպէս ըլլալով ճանդերձ, միայն Ա.Գ. ՀՖԵՏԻՀԵ 5—10 տողնոց գրութիւնը այս խայտառակ մարդուկները խելքի բերելու չեն զօրեր։

ԼՈՒՐԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԷՆ

Թեոֆոլի եւ կոփածարան իսո մեքեր։—Հայաստանի թերթերը կը գրեն որ Յուլիսի վերջերը, Մոսկուա պիտի հասնի բրտական Ֆուտպոլիստներու խումբ մը եւ պիտի մրցի Մոսկուայի, Լենինկրատի եւ Խարովի հաւաքական խումբերուն հետ։ Հոկտեմբերին Հայաստան պիտի գայ բրտական կռփամարտներու խումբ մը ասիկա երրորդ հանդիպումն է բրտական խումբերու հետ։

Ալիւմինիումի գործարան.— Հայաստանի մէջ ալիւմինիումի գործարան մը շինելու որոշում տրուած եւ տեղն ալ որոշուած է։ Այդ գործարանը պիտի ունենայ տեղեկական ո.ժ 1933ի վերջերը եւ տարին պիտի արտադրէ 10 հազար բօճա ալիւմինիում։

Գաղթողներու 4րդ խումբը.—Յուլիս 5ին պաքում հասեր է գաղթողները փոխադրող օդանաւը, որուն մէջ բանախօսութիւններ եղեր են։

Բոքթ. Խաչատուրեանի քրդերէն քերականութիւնը.—Բոքթ. Խաչատուրեան պատրաստեր է հրատարակութիւնը ետաղրելու ոչինչ ունէր։ Նկատի ունենալով որ Մայր հայրենիքէն 3000 մղոն հեռու վայրի մը պատերազմ մղելու համար հարկ եղած չափ ռազմանիւթ և պիտոյքներ կը պակսէին։ Նոյնիսկ մարտանաւերը ուրքահոութեան, կամ թիւնամի խրամները քանդելու համար անհրաժեշտ ռազմամիջոցները չունէին։ Ռազմանիւթերու այս նուազութիւնը ծովակալ Ռոպէրն ալ նեղդրութեան մէջ կը դնէր։

Գաղտնաբերութիւններու ժամանակ թնդանօթի կռիւին մէջ ջուրի չգոյութիւնը ընդհ. հրամանատարութիւնն ալ մտահոգութեան մէջ թողուց։ Այս մասին սպայակոյտը չէր կրցած պէտք եղած ծանօթութիւնը քաղել։

Ապրիլ 3ին պատերազմական նախարարութիւնը հեռաձայնով հեռագիրը կ'ուղղէր Զօր. Համիլթընի։ «Կէդիսթոլուի թերակղզիին մէջ ջուր ճարելու համար նոր ծանօթութիւն մը ունի՞ք։ Այս մասին գէշ լուրեր կ'առնենք»։

Զօր. Համիլթըն յաջորդ օրը ղրկած իր պատասխանով կ'ըսէր ամէն կողմէ մեծ դժուարութիւններու հանդիպած է, թէ մասնաւոր միջոցներ ձեռք առնուած են և կը խնդրէր որ ջուրի խնդրին մասին նախարարութեան քով գտնուած տեղեկութիւններ չուտով հաղորդուին իրեն։

Պատերազմական նախարարութիւնը պատասխանեց որ 1905ին պատրաստուած տեղեկագիր մը միայն ունին այդ մասին։ Այս տեղեկագրին մէջ կ'ըսուէր թէ առատ ջուր կը գտնուի թերակղզիին մէջ, եւ միայն Անզաքի մէջ ըմպելի ջուր չի գտնուիր։ Մինչդեռ հիմա կենդանիներուն ջուրն իսկ դուրսէն ղրկելու կ'ստիպուէին։ Այսու հանդերձ ամէն տեսակ միջոցներ ձեռք առնուած եւ Ապրիլ ամսուայ մէջ առանց ջուրի չմնալու համար ինչ որ պէտք էր գործադրուած էր։ Պատերազմական նախարարութիւնը երկու խոշոր ջուրի փոխադրանաւեր վարձած էր։ Ազեքսանդրիոյ և Գահիրէի չուկաները որչափ Թիթեղ և տիկեր որ կային հաւաքուած, վերջապէս Թէ ցամաքահանումի վայրը ջուր հաւաքելու և մինչեւ զինուորներու քովը հասցնելու համար ամէն Ջեռակ միջոց ձեռք առնուած էին։ Նոյն ատեն պատրաստուած էր որպէսզի ճամբան ղրկուած ջուրը չվատնուի։ Միեւնոյն ժամանակ բոլոր զինուորներուն պատուիրուեցաւ իրենց ջրամանները գործածելու համար, պիւսքիւիի եւ նման Թիթեղները չնեղութեան մէջ Թողուց։ Այս մասին սպայակոյտը չէր կրցած պէտք եղած ծանօթութիւնը քաղել։

Ապրիլ 3ին պատերազմական նախարարութիւնը հեռաձայնով հեռագիրը կ'ուղղէր Զօր. Համիլթընի։ «Կէդիսթոլուի թերակղզիին մէջ ջուր ճարելու համար նոր ծանօթութիւն մը ունի՞ք։ Այս մասին գէշ լուրեր կ'առնենք»։

Զօր. Համիլթըն յաջորդ օրը ղրկած իր պատասխանով կ'ըսէր ամէն կողմէ մեծ դժուարութիւններու հանդիպած է, թէ մասնաւոր միջոցներ ձեռք առնուած են և կը խնդրէր որ ջուրի խնդրին մասին նախարարութեան քով գտնուած տեղեկութիւններ չուտով հաղորդուին իրեն։

Պատերազմական նախարարութիւնը պատասխանեց որ 1905ին պատրաստուած տեղեկագիր մը միայն ունին այդ մասին։ Այս տեղեկագրին մէջ կ'ըսուէր թէ առատ ջուր կը գտնուի թերակղզիին մէջ, եւ միայն Անզաքի մէջ ըմպելի ջուր չի գտնուիր։ Մինչդեռ հիմա կենդանիներուն ջուրն իսկ դուրսէն ղրկելու կ'ստիպուէին։ Այսու հանդերձ ամէն տեսակ միջոցներ ձեռք առնուած եւ Ապրիլ ամսուայ մէջ առանց ջուրի չմնալու համար ինչ որ պէտք էր գործադրուած էր։ Պատերազմական նախարարութիւնը երկու խոշոր ջուրի փոխադրանաւեր վարձած էր։ Ազեքսանդրիոյ և Գահիրէի չուկաները որչափ Թիթեղ և տիկեր որ կային հաւաքուած, վերջապէս Թէ ցամաքահանումի վայրը ջուր հաւաքելու և մինչեւ զինուորներու քովը հասցնելու համար ամէն Ջեռակ միջոց ձեռք առնուած էին։ Նոյն ատեն պատրաստուած էր որպէսզի ճամբան ղրկուած ջուրը չվատնուի։ Միեւնոյն ժամանակ բոլոր զինուորներուն պատուիրուեցաւ իրենց ջրամանները գործածելու համար, պիւսքիւիի եւ նման Թիթեղները չնեղութեան մէջ Թողուց։ Այս մասին սպայակոյտը չէր կրցած պէտք եղած ծանօթութիւնը քաղել։

Ապրիլ 3ին պատերազմական նախարարութիւնը հեռաձայնով հեռագիրը կ'ուղղէր Զօր. Համիլթընի։ «Կէդիսթոլուի թերակղզիին մէջ ջուր ճարելու համար նոր ծանօթութիւն մը ունի՞ք։ Այս մասին գէշ լուրեր կ'առնենք»։

Զօր. Համիլթըն յաջորդ օրը ղրկած իր պատասխանով կ'ըսէր ամէն կողմէ մեծ դժուարութիւններու հանդիպած է, թէ մասնաւոր միջոցներ ձեռք առնուած են և կը խնդրէր որ ջուրի խնդրին մասին նախարարութեան քով գտնուած տեղեկութիւններ չուտով հաղորդուին իրեն։

Պատերազմական նախարարութիւնը պատասխանեց որ 1905ին պատրաստուած տեղեկագիր մը միայն ունին այդ մասին։ Այս տեղեկագրին մէջ կ'ըսուէր թէ առատ ջուր կը գտնուի թերակղզիին մէջ, եւ միայն Անզաքի մէջ ըմպելի ջուր չի գտնուիր։ Մինչդեռ հիմա կենդանիներուն ջուրն իսկ դուրսէն ղրկելու կ'ստիպուէին։ Այսու հանդերձ ամէն տեսակ միջոցներ ձեռք առնուած եւ Ապրիլ ամսուայ մէջ առանց ջուրի չմնալու համար ինչ որ պէտք էր գործադրուած էր։ Պատերազմական նախարարութիւնը երկու խոշոր ջուրի փոխադրանաւեր վարձած էր։ Ազեքսանդրիոյ և Գահիրէի չուկաները որչափ Թիթեղ և տիկեր որ կային հաւաքուած, վերջապէս Թէ ցամաքահանումի վայրը ջուր հաւաքելու և մինչեւ զինուորներու քովը հասցնելու համար ամէն Ջեռակ միջոց ձեռք առնուած էին։ Նոյն ատեն պատրաստուած էր որպէսզի ճամբան ղրկուած ջուրը չվատնուի։ Միեւնոյն ժամանակ բոլոր զինուորներուն պատուիրուեցաւ իրենց ջրամանները գործածելու համար, պիւսքիւիի եւ նման Թիթեղները չնե-

ԹԻՒՐՔ ԹԵՐԹԻ ՄԸ ԲԱՐԲԱՆՋԱՆՔՆԵՐԸ

Ալեքսանդրիոյ Հայերու դատապարտութիւնները

ՆՊԱՏԱԿՆԻՆ ԽՌՈՎՈՒԹԻՒՆ ՅԱՐՈՒՑԱՆԵԼ ԵՒ ՔԷՄԱԼԱԿԱՆ ԱԻԱԳԱՆԻՆ ՈՒ ՐԷԺԻՄԸ ՄԷՋՏԵՂԷՆ ՎԵՐՑՆԵԼ Է ԵՂԵՐ

Թիւրք «Վագրը» թերթը վերի խորագիրներով կը գրէ իր 28 Յուլիսի թիւին մէջ։—

Սուրիոյ մեր Թղթակցին առած մեր մէկ նամակին համաձայն, վերջերս Փարիզ գտնուող Հայ Դաշնակցական կազմակերպութեան կողմէ այդ տեղի Հայերուն խիստ գաղտնի նամակ մը ղրկուած է, 1932 Մայիս 27 թիւով ղրկուած այս նամակը խիստ ուշագրաւ տեղեկութիւններ կը պարունակէ Ֆրանսայի, Եգիպտոսի, Սուրիոյ և Ռուժանիոյ մէջ գտնուած Թուրքերու Քշնամի Հայոց գործունէութեան մասին։ Մեր Թղթակցին ձեռք բերած տեղեկութեանց համաձայն խնդրոյ առարկայ նամակին պարունակութիւնը սա է։—

Մայիս 26ին Փարիզ, Ավընիւ ը գումարում մը ունենալով, կարգացինք Պոլսէն եկած նամակը, որուն մէջ ըսուած է թէ Յունիս 20ին Տէր Զօրի կողմը քիւրտ իմամներ ազգի Թուրքիայէ երեք հոգի պիտի գան Ասոնց անունները են Մարաշցի Իպրահիմ, Մարտինցի Ճէվտ և Ուրֆացի Ճէվտէթ։ Ասոնք մեր հերոսներուն հետ ազգակին մէջ տեսնուելէ յետոյ, սահմանագլուխը անցնելու օրը պիտի որոշեն և պիտի մեկնին։ Ներփակ ալ կը ղրկենք այդ 3 հոգիներու լուսանկարները։

Ասոնք ձեզի ծանօթ են։ Իրենց ձեռքը գտնուած գիրերը ազկ մը քննեցէք։ Յունիս 20ին երկու հոգիէ բազկացեալ մարմին մը Թող այդ ազգակը գտնուին և անոնց հետ տեսնուին։ Ռուժանիայէն ալ Թուրքիա անցնելու կ'ուխտաւորի։ Այդտեղ գտնուող հերոսները վարելու համար Հարաչեն, Արքին Գարագաչեան անգլիական անցագրով Յունիս 5ին Ռուժանիա պիտի մեկնի։ Շատ ուշագրաւ Թիւրը ըրէք որ Թուրքերը ոչ մէկ բանէ տեղեկութիւն սատանան։ 5 Մայիս 1932ին անգլիական դեսպանատունէն և դիւանագիտական դիւանի դեր անօրէնէն մեր գրած հրաւէրին պատասխանելով. Մայիս 26ին կէսօրէն յետոյ ժամը 3ին Աւետիս Ահարոնեան և Լևոն Թադէոսեան անգլիական դեսպանատունը երթալով մէկ քանորդ ժամ դեր անօրէնը սպասած տեսեն, տեսնուած են դեսպանին հետ որ բռնած է իրենց։— «Դուք մեր փոքր զինակիցներէն էք։ Եւրոպական դիւանագիտութիւնը ձեզի մեծապէս Շնասեց, դուք զրկուեցաք ձեր Թափած արիւններուն փոխարէնը սատանալու, Աստուծով սակէ վար կը հասնինք ձեր փափաքին»։

Յետոյ դեր անօրէնը գալով հարցուցած է Թէ Սուրիոյ և Միջագետքի մէջ հերոսներ ունի՞նք և քիւրտերով օրքան կը հետաքրքրուի՞նք։ Պատասխանեցինք որ Սուրիոյ մէջ 30 լրտես և քաջ հերոսներ և Ռուժանիոյ մէջ 22 հերոս ունինք, նոյնիսկ Սուրիոյ մէջ գտնուող հերոսներու Թիւը 200ի պիտի կրնանք բարձրացնել։ 1928ին քիւրտ Հոյպունններու հետ կնքուած հաշտութեան մասին ալ փօսուած և բռնուած է որ այդ հաշտութեան հաւաձայն կը չարժինք։

Ահարոնեան խօսած է նաեւ կայսրութեան կուսակից Թուրքերու հետ գոյութիւն ունեցող համաձայնութեան և Սուրիոյ շիւրտերուն զէնք և դրամ չուննալու մասին։

Ի վերջոյ Ահարոնեան և Լևոն Թադէոսեան ըսած են Թէ Դաշնակցականներու հիմակուան բուն նպատակը, Թուրքիոյ մէջ յեղափոխութիւն յառաջ բերելու համար Թուրքիա հերոսներ մտցնել և քէմալական պետերը և րէժիմը մէջէն վերցնել է։

Ասոր վրայ անգլիական դեսպանը, Թուրքիա հերոսներ մտցնելու համար 2000 անգլիական ոսկի տալ խոստացած է և այդ հերոսներուն մէջ Թէ քաջ անգլիերէն գիտցողներ ըլլան, անոնց անգլիական անց գիրներ տալ խոստացած է։

Վերջապէս Թէ ցամաքահանումի վայրը ջուր հաւաքելու և մինչեւ զինուորներու քովը հասցնելու համար ամէն Ջեռակ միջոց ձեռք առնուած էին։ Նոյն ատեն պատրաստուած էր որպէսզի ճամբան ղրկուած ջուրը չվատնուի։ Միեւնոյն ժամանակ բոլոր զինուորներուն պատուիրուեցաւ իրենց ջրամանները գործածելու համար, պիւսքիւիի եւ նման Թիթեղները չնեղութեան մէջ Թողուց։ Այս մասին սպայակոյտը չէր կրցած պէտք եղած ծանօթութիւնը քաղել։

Ապրիլ 3ին պատերազմական նախարարութիւնը հեռաձայնով հեռագիրը կ'ուղղէր Զօր. Համիլթընի։ «Կէդիսթոլուի թերակղզիին մէջ ջուր ճարելու համար նոր ծանօթութիւն մը ունի՞ք։ Այս մասին գէշ լուրեր կ'առնենք»։

Զօր. Համիլթըն յաջորդ օրը ղրկած իր պատասխանով կ'ըսէր ամէն կողմէ մեծ դժուարութիւններու հանդիպած է, թէ մասնաւոր միջոցներ ձեռք առնուած են և կը խնդրէր որ ջուրի խնդրին մասին նախարարութեան քով գտնուած տեղեկութիւններ չուտով հաղորդուին իրեն։

Պատերազմական նախարարութիւնը պատասխանեց որ 1905ին պատրաստուած տեղեկագիր մը միայն ունին այդ մասին։ Այս տեղեկագրին մէջ կ'ըսուէր թէ առատ ջուր կը գտնուի թերակղզիին մէջ, եւ միայն Անզաքի մէջ ըմպելի ջուր չի գտնուիր։ Մինչդեռ հիմա կենդանիներուն ջուրն իսկ դուրսէն ղրկելու կ'ստիպուէին։ Այսու հանդերձ ամէն տեսակ միջոցներ ձեռք առնուած եւ Ապրիլ ամսուայ մէջ առանց ջուրի չմնալու համար ինչ որ պէտք էր գործադրուած էր։ Պատերազմական նախարարութիւնը երկու խոշոր ջուրի փոխադրանաւեր վարձած էր։ Ազեքսանդրիոյ և Գահիրէի չուկաները որչափ Թիթեղ և տիկեր որ կային հաւաքուած, վերջապէս Թէ ցամաքահանումի վայրը ջուր հաւաքելու և մինչեւ զինուորներու քովը հասցնելու համար ամէն Ջեռակ միջոց ձեռք առնուած էին։ Նոյն ատեն պատրաստուած էր որպէսզի ճամբան ղրկուած ջուրը չվատնուի։ Միեւնոյն ժամանակ բոլոր զինուորներուն պատուիրուեցաւ իրենց ջրամանները գործածելու համար, պիւսքիւիի եւ նման Թիթեղները չնեղութեան մէջ Թողուց։ Այս մասին սպայակոյտը չէր կրցած պէտք եղած ծանօթութիւնը քաղել։

Ապրիլ 3ին պատերազմական նախարարութիւնը հեռաձայնով հեռագիրը կ'ուղղէր Զօր. Համիլթընի։ «Կէդիսթոլուի թերակղզիին մէջ ջուր ճարելու համար նոր ծանօթութիւն մը ունի՞ք։ Այս մասին գէշ լուրեր կ'առնենք»։

Զօր. Համիլթըն յաջորդ օրը ղրկած իր պատասխանով կ'ըսէր ամէն կողմէ մեծ դժուարութիւններու հանդիպած է, թէ մասնաւոր միջոցներ ձեռք առնուած են և կը խնդրէր որ ջուրի խնդրին մասին նախարարութեան քով գտնուած տեղեկութիւններ չուտով հաղորդուին իրեն։

Պատերազմական նախարարութիւնը պատասխանեց որ 1905ին պատրաստուած տեղեկագիր մը միայն ունին այդ մասին։ Այս տեղեկագրին մէջ կ'ըսուէր թէ առատ ջուր կը գտնուի թերակղզիին մէջ, եւ միայն Անզաքի մէջ ըմպելի ջուր չի գտնուիր։ Մինչդեռ հիմա կենդանիներուն ջուրն իսկ դուրսէն ղրկելու կ'ստիպուէին։ Այսու հանդերձ ամէն տեսակ միջոցներ ձեռք առնուած եւ Ապրիլ ամսուայ մէջ առանց ջուրի չմնալու համար ինչ որ պէտք էր գործադրուած էր։ Պատերազմական նախարարութիւնը երկու խոշոր ջուրի փոխադրանաւեր վարձած էր։ Ազեքսանդրիոյ և Գահիրէի չուկաները որչափ Թիթեղ և տիկեր որ կային հաւաքուած, վերջապէս Թէ ցամաքահանումի վայրը ջուր հաւաքելու և մինչեւ զինուորներու քովը հասցնելու համար ամէն Ջեռակ միջոց ձեռք առնուած էին։ Նոյն ատեն պատրաստուած էր որպէսզի ճամբան ղրկուած ջուրը չվատնուի։ Միեւնոյն ժամանակ բոլոր զինուորներուն պատուիրուեցաւ իրենց ջրամանները գործածելու համար, պիւսքիւիի եւ նման Թիթեղները չնե-

Եւ պարզ է որ ովքեր իրապես կը ցանկան ներգաղթի բնդարձակումը ամենէն առաջ պարտաւոր են նիւթապես աջակցիլ մեր կառավարութեանը բնակարանային օգնարարութեան ասպարիզում։

ԿԵՑՑԷ՝ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԸ

"ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՄԸ Կ'ԱՆԻՒԷ ԱՁԱՐՈՆԵԱՆԸ,,

«Հապէր»Թիւրք թերթը աղդրադատելով Պ. Ահարոնեանի վերջին դիմումնեռուն, հետեւեալը կը գրէ վերի խորագիրներուն տակ։—

Այս հրատարակութիւնը որոշ է որ հայ համայնքին մէջ մեծ ազդեցութիւն պիտի գործէ։ Երկու հայ երիտասարդի մը կողմէ սեացաճ այս նիւթի մասին Ա.Գ. բսեորագրութեամբ Եամակ մը որուն մէջ կ'բսէ.

«Տէր խմբագիր, ես Պոլսեցի հայ երիտասարդ մըն եմ։ Անցեալ օր Ժրնեւ գտնուող Հայերու եւ Պ. Ահարոնեանի խոյտութեանց մասին գրած էիք։ Այդ բախտախնդիրներու հայազգի անունով ըրուած յիտասակագրին մեզի հետ ոչ մէկ կապ ունենալը պիտի յայտնեմ։

Պ. Ահարոնեան եւ իր ընկերները հայկական հայրենիք մը ունենալու ջանքեր կրնան ունենալ։ Մենք հանրապետական օրհնիներով մեզի տրամադրուած բոլոր իրաւունքները կը վայելենք, բացի կրօնէ, քուրթենք ու Թուրքիա կ'ապրինք։ Այս պատճառով, մենք դուրսը ուրիշ հայրենիքի մասին ալ մտածելու պէտք չունինք։

Ո՛չ մէկ իրաւասութիւն ունենալով հանդերձ, թերեւս ով գիտէ որոնց անուններ եւ հասցէներ կը գործեն, եւ այս պատճառաւ մեր հանգիստը կը վտանգենք։ Բոլորն ալ անիծեալ ըլլան...»։

Հայ երիտասարդին այս զգացումները համար օգնական եմ, կ'ըսէ «Հայաստան», միայն թէ չենք ուզեր որ այսչափով վերջանայ։ Պոլիս ապրող օտար մը մտաւորականներ, լուսամիս անձեր, հարուստներ եւ լրագրող Հայեր կան։ Գաղթիս մէջ հրատարակուող հայերէն թերթեր կան եւ մեր սիւնակներ բաց են։ Ուրեմն, այսպէս ըլլալով հանդերձ, միայն Ա.Գ. ՀՖԵՏԻՀԵ 5—10 տողնոց գրութիւնը այս խայտառակ մարդուկները խելքի բերելու չեն զօրեր։

ԼՈՒՐԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԷՆ

Թեոֆոլի եւ կոփածարան իսո մեքեր։—Հայաստանի թերթերը կը գրեն որ Յուլիսի վերջերը, Մոսկուա պիտի հասնի բրտական Ֆուտպոլիստներու խումբ մը եւ պիտի մրցի Մոսկուայի, Լենինկրատի եւ Խարովի հաւաքական խումբերուն հետ։ Հոկտեմբերին Հայաստան պիտի գայ բրտական կռփամարտներու խումբ մը ասիկա երրորդ հանդիպումն է բրտական խումբերու հետ։

Ալիւմինիումի գործարան.— Հայաստանի մէջ ալիւմինիումի գործարան մը շինելու որոշում տրուած եւ տեղն ալ որոշուած է։ Այդ գործարանը պիտի ունենայ տեղեկական ո.ժ 1933ի վերջերը եւ տարին պիտի արտադրէ 10 հազար բօճա ալիւմինիում։

Գաղթողներու 4րդ խումբը.—Յուլիս 5ին պաքում հասեր է գաղթողները փոխադրող օդանաւը, որուն մէջ բանախօսութիւններ եղեր են։

Բոքթ. Խաչատուրեանի քրդերէն քերականութիւնը.—Բոքթ. Խաչատուրեան պատրաստեր է հրատարակութիւնը ետաղրելու ոչինչ ունէր։ Նկատի ունենալով որ Մայր հայրենիքէն 3000 մղոն հեռու վայրի մը պատերազմ մղելու համար հարկ եղած չափ ռազմանիւթ և պիտոյքներ կը պակսէին։ Նոյնիսկ մարտանաւերը ուրքահոութեան, կամ թիւնամի խրամները քանդելու համար անհրաժեշտ ռազմամիջոցները չունէին։ Ռազմանիւթերու այս նուազութիւնը ծովակալ Ռոպէրն ալ նեղդրութեան մէջ կը դնէր։

Գաղտնաբերութիւններու ժամանակ թնդանօթի կռիւին մէջ ջուրի չգոյութիւնը ընդհ. հրամանատարութիւնն ալ մտահոգութեան մէջ թողուց։ Այս մասին սպայակոյտը չէր կրցած պէտք եղած ծանօթութիւնը քաղել։

Ապրիլ 3ին պատերազմական նախարարութիւնը հեռաձայնով հեռագիրը կ'ուղղէր Զօր. Համիլթընի։ «Կէդիսթոլուի թերակղզիին մէջ ջուր ճարելու համար նոր ծանօթութիւն մը ունի՞ք։ Այս մասին գէշ լուրեր կ'առնենք»։

Զօր. Համիլթըն յաջորդ օրը ղրկած իր պատասխանով կ'ըսէր ամէն կողմէ մեծ դժուար

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԿՕՐԿՈՒԼՕՖ ԿԸ ՓՈԽԷ ԻՐ ՄԻՏՔԸ
ԵՒ ԿԸ ՍՏՈՐԱԳՐԷ ՎԱՌԱԲԵԿ ԱՏԵԱՆԻ ՄՕՏ
ԿԱՏԱՐՈՒԵԼԻՔ ԴԻՄՈՒՄԸ

Բարիզ.— Եղեռնագործ Ատեանի կողմէ մահուան դատապարտուած Բօլ Կօրկուլօֆ կը մերժէր ստորագրել վճռաբեկ ատեանի կատարուելիք դիմումը, հակառակ իր փաստաբանի ջանքերուն: Անիկա փոխեց իր միտքը եւ ստորագրեց դիմումը: Օգոստոսի լմննալէն առաջ, յայտնի պիտի ըլլայ սոյն դիմումին տրուելիք հետեւանքը:

Խաղաղութիւնները դարպիեցան Ուաշինկթընի մէջ

Ուաշինկթընը.— Վերջին խռովութիւններէն վերջ, ամենուրեք կը տեսնուի որ նախկին զինուորներու խումբեր մայրաքաղաքէն յամառօրէն կը հեռանան վրանին ցեխով ծածկուած վիճակի մէջ եւ ուսերնին շալկած իրենց գոյերը, անոնց կիները եւ զաւակները ճամբուն եզերքը նստած կսպասեն որ իշխանաւարժի կարելից տէրեր փոխադրեն զիրենք:

Հեռեւակազօրաց ջոկատներ սուիններնին հրացան անցուցած պահակ կը կենան բանակատեղիներու միացող աւերակոյտերու առջեւ Բէնսիլվանիա Ավընիւ եւ Անաքօսթիա, մինչդեռ ոստիկանական զօրաւոր ջոկատ մը կսպասէ Սպիտակ Տան մէջ:

Քառասունի չափ ցուցարարներ ձերբակալուեցան, անկարգութեանց դրդիչները գտնելու համար նախագահ Հուվէրի կողմէ ստուած հրամանի վրայ:

ԿԱԶՈՒԹԻՒՆԸ ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ
Ռուսական երկաթուղիներու բարձր պաշտօնեայի մը սպանութիւնը

Լօնտոն.— Խարպիէն եկող հեռագիրներ կը հաղորդեն թէ ռուսական երկաթուղիներու բարձր պաշտօնեաներէն Սալթէր անուն անձ մը, հրացանի հարուածով սպաննուած է չինական տարազ հագուած չորս ռուսերու կողմէ:

Կը կարծուի թէ ասիկա Սպիտակ Ռուսերու կողմէ գործուած վրէժխնդրական արարք մըն է:

ԻՐԱԳԻ ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԳԵՐՈՒ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Ժընէվ.— Անգլիական կառավարութիւնը պահանջեց թէ Իրագի Ազգերու Դաշնակցութեան ծոցին մէջ ընդունուելու խնդիրը դրուի Ազգ. Դաշնակցութեան Ժողովին Սեպտեմբեր ամսուն գումարելիք նստաշրջանին օրակարգին մէջ:

Այս դիմումը կատարուած է անգլիական այն թելադրութեան հետեւանքով թէ ժամանակը հասած է հոգատարութեան վերջ դնելու համար Իրագի մէջ Ազգերու Դաշնակցութեան հոգատարութեան Յանձնաժողովը համամտութեան յայտնած է այս առաջարկութեան պայմանաւ որ Իրագը լինի Ազգերու Դաշնակցութեան մէկ անդամը եւ երաշխաւորութիւններ տայ փորրամասնութեանց պաշտպանութեան համար:

Եգիպտական վարչապետ Սրտգի փաշա կ'ընդունուի Պապին կողմէ

Հռոմ.— Եգիպտոսի վարչապետ Սրտգի փաշա Պապին կողմէ ընդունուեցաւ Վատիկանի մէջ անոր հետ տեսակցելու 35 վայրկեան:

Սրտգը փաշա Իտալիայէն մեկնեցաւ Վիշի երթալու համար:

ՕԴԱՆԱԻԻ ԱՐԿԱԾՆԵՐ ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Վարշաւիա.— Լեհական օդանաւային ոյժերը երեք արկածներու մատնուեցան անցեալ շաբթուան ընթացքին:

Զինուորական օդանաւ մը գետին իյնալով խորտակուեցաւ Լէմպէրկի մօտ. մեքենային աւրուելուն հետեւանքով: Երկրորդ օդանաւ մը խորտակուեցաւ Քօնինի մօտ եւ երրորդ մըն ալ Բօզնէնի քիչ մը հեռու վայր մը:

Վեց հոգի սպանուեցան այդ արկածներուն հետեւանքով:

Ընդհարում օդին մէջ

Միւնխէն.— Օդին մէջ տարօրինակ ընդհարում մը տեղի ունեցաւ Միւնխէնի Շլայհայմ օդակայանէն քիչ հեռու վայր մը:

Նուիրքէրներու ամենախոշորը, DI 2102. որուն միջազգ. փորձերու մէջ Ալպեաններու տարած յաղթանակը գրաւած էր հանրութեան ուշադրութիւնը, ընդհարում մը ունեցաւ ուրիշ օդանաւի մը հետ որը ինկաւ գետին բոլորովին ջախջախուած վիճակի մէջ: Իր ղեկավարը վիրաւորուեցաւ ծանր կերպով եւ իր վիճակը կը նկատուի իբրեւ յուսահատական:

Խոշոր Նուիրքէրին մէջ կը գտնուէին վեց ճամբորդներ որոնց կարգին Լուիքթհանսա ընկերութեան տնօրէններէն մին: Իր թեւերէն մին կոտրուեցաւ եւ իր մեքենան վնասուեցաւ, բայց ան յաջողեցաւ գետին իջնալ յաջող կերպով:

Նուրմիսար բանիմ մը Միացեալ Նահանգներու մէջ

Նիւ—Եորք.— Միացեալ Նահանգներու զինուորական փորձագէտները կը շահագրգռուին ծանրով մը որը պիտի կրնայ քաշել ժամը 120 մղոն արագութեամբ եւ որը շնորհիւ մասնաւոր մեքանիզմի կարող պիտի ըլլայ նեղ ուղեը ոտնակափի բարձրութիւն մը ցատկել օդին մէջ եւ գետին իյնալ իր օդը խոյացած վայրէն երեսուն ոտնաչափ հեռու տեղ մը:

Երկու համալսարանականներ մահուան կը դատապարտուին Հունգարիոյ մէջ

Պուտափէշթ.— Սալլայ—Հօլչնէր եւ Ֆիւրսթ անուն երկու համալսարանականներ մահուան դատապարտուեցան:

Կը հաղորդուի թէ մահուան պատիժը պիտի գործադրուի անմիջապէս:

Պ. ՖՕՆ ԲԱԲԷՆ ՅԱՁՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԸՐԱՒ «ԱՍԵՐԻՔԷՆ ՆԻՒԶ» ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

Գէրլին.— Քաղաքական օրգանակներ, տարբեր տարբեր մեկնութիւններ կուտան վարչապետ Ֆօն Բաբէնի կողմէ «Ամերիքէն Նիւզ» գործակալութեան կատարուած յայտարարութիւններուն:

Մասնաւորապէս կ'ընդգծուի իր այն յայտարարութիւնը թէ համայնավարական կուսակցութիւնը չպիտի արգիլուի եւ ո՛չ ալ օրէնքէն դուրս պիտի հռչակուի ընտրութիւններէն յետոյ, ինչպէս որ եղաւ ընտրութիւններէն առաջ: Այս մասին տարաձայնութիւն մը եղած էր եւ այս տարաձայնութիւնը մեծ ասպնջականութիւն գրգռած էր Քրանսական կարգ մը թերթերուն սիւնակներուն մէջ:

Պ. Ֆօն Բաբէն յայտնեցած էր նախկին կառավարութեան կողմէ համայնավարական կուսակցութեան դէմ արտայայտուած պատերազմը ուղղուած է «հոգեկան եւ մտաւորական պոլշեվիզմի» դէմ:

ՊՕԼԻՎԻԱ ԲԱՐԱԿՈՒԱՅԱԿԱՆ ՎԷՃԸ

Պէրլին.— Այն իրողութիւնը թէ Բարակուայի կառավարութիւնը որոշած է յարգել խաղաղութիւնը ապացուցուած է Ասսունճսիսնճեն եկող հետագիրներով որոնց կը հաղորդեն թէ կառավարութիւնը հրաժարած է պոլշեւիկեան սահմանագրութենէ եւ կառավարութիւնը գտնուող զօրագունդերու հրամանատարներուն որ պատրաստական դիրքի կը մղեն բոլորովին:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՊՈՒԿՐԻՍԱՆ ԱԼ ԿԸ ՅԱՐՄ
ՓՐԱՆՔՕ ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԶԱՅՆՈՒԹԵԱՆ
ՍՕՖԻԱ.— Գուլկարիան որոնց Ֆրանքօ — Բրիտանական համաձայնութեան յարել:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԽԱՆԱՍՈՐԻ ԱՐՁԱԻԱՆՔԻ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆԸ

Անցեալ կիրակի օր 31 Յուլիս 932 ժողովուրդային Տան սրահին մէջ տեղի ունեցաւ Խանասորի առաւանճի տարեդարձին նուիրուած ցերեկոյթը: Սրահը լեցուն էր, հայ ազատագրութեան ճանապարհին, լուսաւոր այդ դէպքի յարգանքի տուրքը վճարող րնթր բազմութեամբ մը: Հանդիսին կը նախագահէր Գր. Ղազար Յարգ, որ բացման խօսքը բնեւէ եւ Խանասորի առաւանճի համարոս պատմականը բնեւէ յետոյ բեմ հրաւիրեց օրուայ բանախօսը Գր. Գասպար Իփեկեանը: Յարգելի բանախօսը մէկ ժամ տեւող բանախօսութիւնով մը վեր հանեց այդ արշաւանքի կատարած դերը հայ մարի եւ հոգեբանութեան փոփոխման տեսակէտին գայն դարձնելով գործնապես դիմադրող ու իր ազատութեան համար մարճչող ժողովուրդ մը: Ինչելով որ այդ եւ նրման ոգեւորական դէպքերով է որ միայն հայր կրցաւ հանգիլ որ մը անկախ պետութեան եւ բանակ ունենալու, որու գործունէութեան մէջ Խանասորի առաւանճի սերունդը ու դերակատարները պատշաւոր դեր կատարեցին:

Բանախօսութենէն յետոյ եղան մեներգներ, Գր. Կ. Պատուճասեանի եւ Օր. Զրեանի կողմէ. Գր. Արմէն Անուշ արտասանեց *Հայրենի Տուն*ը եւ ապա ժողովուրդի պահանջքին ընդառաջելով Զարեհցի «Ես իմ անուշ Հայաստանիցն»:

Հանդիսը փակուեցաւ նախագահի մէկ քանի խօսքովը, որ ներկայ օրերու պահերը նմանցուց 896ի օրջանին — այն է յուսալքման եւ ձախողանքի օրջան, որմէ յետոյ մեր ժողովուրդը եւ իր առաջնորդներու միացած ճիգերով սեղմուեցաւ Խանասորը ու յեղափոխական գործերը, ոգեւորելով մեր ժողովուրդը եւ զգաստութեան հրաւիրելով բոնաւիմներ: Ըսաւ որ պէտք է այժմ եւս հայ սերունդը ու առաջնորդները մտածեն. հոգեկան դիմադրութեան եւ նոր ճանապարհ մը գտնելու մասին դէպի մեր լիակատար ազատագրութիւնը: Դադարեցուց բարձրախօսով կը նուագուէր ու կերգուէր հայկական երգեր ու խմբերգներ:

Մեկուկես ժամ տեւող հանդէսը վերջացաւ լաւ ու ոգեւոր տրամադրութեան մը մէջ:

X.

ՁԱՇԿԵՐՈՅԹ Ի ՊԱՏԻՒ Ն. Վ. ՍՈՒՄՇԻ ՊԷՅ ՊԷՐԷՔԷԹԻ

Բարձր Գօմիսէրի փոխանորդ Գր. Հէյլօ, կիրակի երեկոյ, ճաշասեղան մը տուաւ ի պատիւ Սիւրիական Խորհրդարանի նախագահ Ն. Վ. Սուպհի պէյ Գհրէքէթի: Ներկայ գտնուեցան Գ. Գ. Օպուան, Լավասըր, Շահիր Նէյմէք պէյ:

«Էլ Ահրար» առձանագրէլէ վերջ այս հրաւէրը, կը կարծէ որ Սիւրիական խորհրդարանը մօտիս պիտի հրաւիրուի, որովհետեւ օտացան այս օրեր հրաւէրներ ու տեսակցութիւններ:

ՄԽԱԽՕՏ ԿԸ ՓԱԽՑՆԷՆ

Ժանտարմաներ Անթիլիասի մէջ գրաւած են համիօճ օրօ մը եւ յետ ննջումեան գտած են որ անոր մէջ 95 սնունդ ծխախոտ կը գտնուի: Հասկցուած է որ այդ ծխախոտները կը պատկանին Թիւրք — Մօնթօթոլ ընկերութեան:

ՀԱՑ ՀԱՄԱՑՆԱՎԱՐՆԵՐՈՒ ՍԽՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
«ՄԻ ՔԻՉ ԴՈՐԾ, ՓՈՂԷ ՀԱՐԿԱՒՈՐ»
ԻՆՉՊԷ՞Ս ԿԸ ԴԱՏԷ ԱՐԱԲ ՄԱՄՈՒԼԸ

Անցած օաբթուան րնթացքին, դժբագդաբար, հանի մը ցաւալիք դէպքեր եւ վհճեր առիք տուին Մոսկուայի հայ վարձկաններ: Հասկնալու համար այդ ցգեղ հրեւոյթին տեղացիներու վրայ ձրգած գեօ ցպաւորութիւնը, կր բաւականանանք արաբ մամուլի հրատարակութիւնները կարգ մր մեջբերումներ ընելով: Պարզ է որ մեր համայնավար ապրարիկներ անօթեցած են, ու ճման զրգռելի արարքներով կր յուսան վարձատրուիլ Մոսկուայէն: «Մի քիչ գործ, փող է հարկաւոր»:

«Էլ Ահրար» 2 Օգոստոսի թիւին մէջ կր գրէ.—

Հայ համայնավարական օրջանակներ արագակարգ գործունէութեան եւ շարժումի մր սկսած են վերջերս: Մանաւանդ հանի մր օաբաթ առաջ, Մոսկուայի երկու գործակալներու ձերբակալումէն վերջ: Այս շարժումը սասկացաւ դաշնակ կուսակցութեան կողմէ Ազգերու Դաշնակցութեան դրկուած բողոքագրէն վերջ, որով անոնք կր բողոքէին Թիւրքիոյ Ազգաժողով մուտքին դէմ: Պոլշեւիկներ որոշեցին նոր գործունէութեան մր սկսիլ եւ Լիբանանի ու Սիւրիոյ մէջ գծուող իրենց բոլոր լրտերները հրաւիրեցին Պէյրութ:

Կիրակի առաւօտ, հայ պոլշեւիկ խումբերը ամեն կողմէ սկսան հաւաքուիլ Մար Միխայէլ եկեղեցիի բով Ուրանդ Տաւուրեանի խանութին առջեւ: Ոսթիկաններ ժամանակին դաշնակ կուսակցութեան պահպանող ծակոր Քհպապճեանի որսի գնացը գրաւած էին, ծակոր երկու րնկերներով պահակառւած կ'երքար այդ գնցի խնդրին համար: Անոնք երբ Ուրանդի խանութին բով հասան, Փանոս Արմաճեան, Միխայէլ Քէյխեան, Արքին Մասճեան, Զաքի Տաւուրեան, Արքին Պիրեան, Սեմէլեան յարձակեցան անոնց վրայ եւ սկսան հայհոյել դաշնակներուն: Ծակոր փոխադարձեց: Ասոր վրայ պոլշեւիկներ յարձակեցան երեք դաշնակներուն վրայ եւ սկսաւ կռիւը: Երեք դաշնակներ վիրաւորուեցան: Պոլշեւիկները ձերբակալուեցան:

Հայկական օրջանակներ օաթ կարեւորութեամբ կր հետեւին այս դէպքերուն:

* * *

Միեւնոյն խնդրին շուրջ, «Էլ Նիսամ», «Էլ Բասրա» եւ «Էլ Թէհեր» թերթերը հետեւեալը կր գրեն.—

Հայ պոլշեւիկները վերջին օրերս արտակարգ գործունէութեան մը սկսած են: Մինչեւ հիմա գաղտնի կր գործէին անոնք, իսկ ներկայիս այլեւս բացէ ի բաց գործունէութեան սկսած են: Անոնք բոքամանցներ աւելի կր նախընտրեն այժմ հրապարակային կռիւներն ու վհճեր:

Պէյրութի հայ պոլշեւիկները խումբ խումբ եւ զինուած կ'սպասեն դաշնակցներ, անոնց վրայ յարձակելու համար: Շաբաթ օր 8-10 պոլշեւիկներ հաւաքուեցան եւ երբ Քհպապճեան անուն ազգայնական հայ մը իր րնկերով ճամբէն կերթար, յարձակեցան վրան եւ իրենց դանակներով ու փայտերով սկսան հարւածել զայն, ամեն տեսակ հայհոյութիւններով, ամբաստանելով զանոնք ոբ Բարձր Գօմիսէրութեան եւ դրամատիրութեան լրտեսներն են: Ծակոր ծանրօրէն կր վիրաւորուի եւ հիւանդանոց կր փոխադրուի: Անոր րնկերը ձերբակալումէն վերջ: Այս յարձակումը սասկացաւ դաշնակ կուսակցութեան կողմէ Ազգերու Դաշնակցութեան դրկուած բողոքագրէն վերջ, որով անոնք կր բողոքէին Թիւրքիոյ Ազգաժողով մուտքին դէմ: Պոլշեւիկները որոշեցին նոր գործունէութեան մր սկսիլ եւ Լիբանանի ու Սիւրիոյ մէջ գծուող իրենց բոլոր լրտերները հրաւիրեցին Պէյրութ:

Կիրակի առաւօտ, հայ պոլշեւիկ խումբերը ամեն կողմէ սկսան հաւաքուիլ Մար Միխայէլ եկեղեցիի բով Ուրանդ Տաւուրեանի խանութին առջեւ: Ոսթիկաններ ժամանակին դաշն

Պ. ՀԷՐԻՕ ՀՈՑԿԵՐՈՑԹ ՄԸ ԿՈՒՏԱՑ Ի ՊԱՏԻՒ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԲԱՐՁՐ ԱՆՁՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆՑ

Բարիզ.— Պ. Հէրիօ հացկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ ամերիկացի ներկայուցչական Սուանսընի և Ջինաթափութեան Խորհրդաժողովին ա-ժերիկ. պատուիրակ Նորման Տէվիսի, որուն ներկայ գտնուեցան նաեւ Միացեալ Նահանգներու Բարիզի դեսպանատան խորհրդական Նորման Արմըր ինչպէս նաև ներքին գործոց, ելմմտական, պատերազմական Ֆ և ռաւար. նախարարները։

ՆՈՐ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՌՈՒՄԱՆԻՈՑ ՄԷՋ

Պուքրէշ.— Վայտավոյէոս դահլիճը հրաժարեցաւ Թագաւորը պ. Մանիուի պաշտօն յանձնեց կազմելու համար նոր դահլիճը։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՃԻԼԻԻ ՄԷՋ

Պուէնոս—Այրէս.— Շիլիէն հատած յուներու նայելով, կառավարութիւնը պէտք եղած միջոցները ձեռք առաւ խռովարարական ենթադրեալ նոր չարժման մը դէմ։ Պալատին պահակներու թիւը ուեղգուեցաւ։

ԸՄԲՈՍՏՈՒԹԻՒՆԸ ՊՐԱԶԻԼԻՈՑ ՄԷՋ

Ռիօ տը Ժանէյրօ.— Պաշտօնապէս կը հաղորդուի թէ պաշարողական չարձակողական մը սկսաւ։ 10,000 հոգիէ բաղկացեալ զօրաթեւ մը, հարաւակողմէն կ'երթայ դէպի Իթափէ Թինինկա Մինաս Ճերաէսի ուչերը կուղղուին դէպի Սան Բաուլօ։ Հեռեւակազօրաց զօրաժին մը կը յառաջնայ Բարահիպոյի հովին մէջ։ Դաշնակցային զօրքին հրամանատարը հրաւիրեց ըմբոստները անձնատուր ըլլալ։

Պ. ՊԵՆԷՂ ԿԸ ԽՕՍԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱԳՈՒԹԵԱՆ ՎԱՏԻՆ

Բրակա.— Նախաբարական Խորհուրդին ընթացքին պ. Պենէղ պարզեց Լոզանի խորհրդաժողովին մէջ ձեռք բերուած արդիւնքները, յայտնելով թէ այս արդիւնքները նախանշան մըն են միջազգային պարտուց խնդրոյն լուծման համար։ Պ. Պենէղ մասնաւորեց թէ միջազգ. քաղաքական կացութեան բարւոքումը կախուած է սակայն Գերմանիոյ դէպքերէն և այս մասին ուեղգուց թէ պէտք է պատրաստ գտնուիլ ամէն տեսակ պատահականութեանց հանդէպ։

Դանիական Նորվեկեան վհատը Կրէօնլանտի շուրջ

Լոնտոն.— Կրէօնլանտի հարաւային արեւելեան չրջանին շուրջ Տանըմարքայի և Նորվեկիոյ մէջ ծագած վէճը երկու միջազգ. Արդարութեան Ընկերութեան առջև։

ՖՐԱՆՍ. ԱՐՏ. ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Բարիզ.— Լաւատեսական ազդերէ կը հերքուի այն լուրը թէ Մասրիթի Ֆրանս. դեսպան Մ. Հէրպէրթ պիտի յաջորդէ Մ. Ֆիլիբ Պեռթլոյի, իբր ընդհ. քարտուղար արտաքին գործոց Նախարարութեան։ Մ. Պեռթլօ, որ առողջական պատճառով առժամապէս չի յաճախեր արտաքին գործոց պալատնատունը. Սենատորներին պիտի վերսկսի պալատին։

Տասներորդ ողիմպիականի բացումը

Լոզ Անճէլոս.— Տասներորդ ողիմպիականին բացառիկ կատարուեցաւ հանդիսաւորապէս ի ներկայութեան անոր մասնակցող յիսուն ազգերուն ներկայացուցիչներուն։

Մթացեալ Նահանգները հինգ միլիոն օսլարէ աւելի գումար մը ծախսած են ողիմպիական մրզադաշտին չինութեան համար, որուն մէջ կըրնան տեղաւորուիլ քառասուն հազար հանդիսատեսներ։

Համաշխարհային Տնտես. Խորհրդաժողովը

Ուաչինկթըն.— Ազգերու Դաշնակցութիւնը պալատն սպէս հրաւիրագրեր ուղղեց Միացեալ Նահանգներուն, մասնակցելու համար համաշխարհային անտես. խորհրդաժողովին։

ԳԱԲՐԻԷԼ Թ. ԹԷՐԶԵԱՆ
(ԵԼԵՔՏՐԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ)

Հիմնուած 1921 ին Պոլիս-Բերա

Խիստ դիւրամատչելի պայմաններով կը կատարեմ ամեն կարգի էլեկտրական լոյսի գետեղումներ (Intsallation). ինչպես նաեւ մօթեր եւ ջեռմօցներ։

Վաճառատունս կ'սատցնէ նաեւ բոլոր էլեկտրագործիքներու ճոռոգութիւններ։ Մասնաւոր սպասարկութիւն բնակարաններու էլեկտրա-ճոռոգման։ Վաճառատուն Philips եւ Lux էլեկտր. լամբերու եւ ամեն տեսակ էլեկտրական պէտքերու։

Վճարման դիւրութիւններ.

Հասցէ — Վ. Ուզունեանի գրատան կից Պուրճ. B. P. 491

ՊԱՆԴՈՒԿ ԱՀԱՐՈՆ ՊԻԹԻԱՍ

ՀԻԻՍԻՍԱՑԻՆ ՍԻՒՐԻՈՑ ԼԻԱԳՈՑՆ ԱՄԱՌԱՆՈՑՆԵՐԷՆ ԶԷՊԷԼ ՄՈՒՍԱՑԻ **ՊԻԹԻԱՍ** ԳԻՒՂԻՆ ՄԷՋ

Նորակառոյց եւ գեղեցիկ շէնք. արդիական կերպով կահաւորուած սենեակներ. ընդարձակ սրահ, քաղնիք, եւրոպական եւ արեւելեան կերակուրներ

ՁԱՓԱԻՈՐ ԳԻՆ

ԲԱՑ Է 1932 ՅՈՒԼԻՍ 1ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

Իր անձնական տեսարաններով, առատ ջրերով և առողջարար կլիմայով ծանօթ ՊԻԹԻԱՍ գիւղը այս տարի օժտուած է գիւղացնացութեան համար անհրաժեշտ եղող բոլոր յարմարութիւններով։

Ճամբաները նորոգուած են, գիւղին մէջ հաստատուած է թղթատարական ամենօրեայ ապասարկութիւն ինչպէս նաև թէլէֆօն և հեռագիր։

Գիրքիասը ունենալու նաև իր առոջնակարգ պանդոկը, ուր այցելուները պիտի գտնեն Սիւրիոյ և Լիբանանի յատկոյն ամառանոցներուն յատուկ բոլոր յարմարութիւններն ու հանգրստութիւնները։

Տէր և Տնօրէն ԱՀԱՐՈՆ ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ

ՊԱՆԴՈՒԿ ԼԻՒՔՍ

ՁԱՀԼԱ

Հայկական ամենագեղեցիկ պանդոկը «ԼԻՒՔՍ»ի մէջ, ծովեզերեայ պարտէզով,

ԽՒՍՏ ՕԳՈՍՏՈՍ ՍԵՆԵԱԿՆԵՐ ՈՒ ԿԸ ԲԱՂԿԱՆԱՑ 1.2.3.4. ՄԱՍՁԱԿԱԼՆԵՐԷ

1. ՀԱՄԵՂ ՁԱՇ, ՄԱՔՈՒՐ ԵՒ ԱՆԹԵՐԻ ՊՈՂԱՍԿՈՊԻԹԻՒՆ.
2. ԳԻՆԵՐԷ ԽՈՍՔ ՁԱՓԱՒՈՐ.
3. ՏՈՒՆ ՓՆՏԱՆԱՂՆԵՐՈՒՆ ԱՒԷՆ ԴԻՒՐԱՀԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.

Տէր եւ Տնօրէն Գ. ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

ԱՋԴԱԿԻ ՏՊԱԳՐԱՆԸ

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԱՄԷՆ ԿԱՐԳԻ ԳՈՐԾԵՐՈՒՀՇԱՐ
Դիմեցէք «ԱԶԴԱԿ»ի Տպարանը՝ գիրք, պրօշիւր, հարաւցեկան հրաւիրագիր, պտնարան, համակի թուղթ եւ առեւտրական՝ տեսակներ.
ԱՐԱՓ, ՍԱՓՈՒՐ, ԳԵՂԵՑԻԿ ԵՒ ՃԱՇ.
ՁՈՒԱ ՄԹԵՐՔ ԳԻՐԵՐՈՒ

Տ.Բ. ԳՈՒԼԱԳԵԱՆ

ՄԱՆԱՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ, ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ՎԷՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ՀԻՆԻԱԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

Կր դարմանէ գիտական ամենավերջին միջոցներով, բոլոր տեսակ մոխի, աղիքներու յատուկ ախտերու հիւանդութիւնները։ Հին եւ նոր ցեռմափղութիւնը իր բոլոր բարդութիւններով, ինչպէս նաեւ Ցրտկախտ եւ մորքային հիւանդութիւնները։

Առաջ, արմատական եւ բարեխիղճ դարմանում։

Հիւանդ կ'ընդունի ամեն օր, բացի կիրակի, իր ընակարանի դարմանատան մէջ. ժամը 8—12 եւ 2—6ու մասնաւոր ժամադրութեամբ։

Երեքշաբթի օրերը, ժամը 2—5 կ'ակնակալ ՆՂԱՍՏԱՆԵՐՈՒ ՀԱՐ

Ժամադրութիւն կրնայ փոխուիլ՝ թիւ 8

ՏՕՔԹ. ԳԷՈՐԳ ԿԷՐԿԷՐԵԱՆ

Վկայեալ Lauréat Faculté Interne եւ այժմ ժամադիր ՍԱՆԱՀԱՅՔ թիւ Ֆրանսական հիւանդանոցի ԱՉՔԻ, ՔԹԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ, ԱԿԱՆՋԻ և ԴԷՔՈՒ հիւանդութիւններու բաժնին։

Հիւանդ կ'ընդունի կէսօրէ վերջ ժամը 2—6

իր գրիֆիսի մէջ rue de Damas, No. 15

Հիւանդներ ուղղակի հիւանդանոց կ'ընդունուին իր կողմէ տրուած մուտքի ruբօրով։

Ազքատ հիւանդներու ձրի դարմանում. ամէն օր կէսօրէ առաջ ժամը 10—12. հիւանդանոցի դարմանատան մէջ։

Կարի եւ Ձեւագիտութեան Դասընթացք

Տիկին ՄԱՌԻ ԵՐԱՄԵԱՆ

ՎԿԱՅԱԾԵԱԼ ԴԵՐՋԱԿՈՒՀԻ

ԲԱՐԻՋԷՆ ԵՒ ՎԱՃԻՆԿԹՕՆԷՆ

Կարի եւ ձեւագիտութեան մասնագիտուհի, Տիկին Մառի Երամեան կը վերադարձաւ իր արհեստանոցը, Մեծ Սէրայի դիմացը Նո. 78 տան երկրորդ արկը։

Երեք ամսուան միջոցին կր սորվեցնէ ամենավերջին ճոռաձեւութեամբ, կար եւ ձեւագիտութիւն իր բոլոր բարդութիւններով եւ արդիական մեթոդներով, Droit-fils մեքոտով։ Իր աշակերտուհիները կ'օժտուին Բարիզի ազատարհածանոթ Académie Daydou վկայականով։

Տոկուն շինուածք վայելուչ տեսք հնչուն եւ բնական ձայն Ահա յատկանիշները՝

ՈՐՈՆՅՄՈՎ ԿԸ ՁԱՏՈՐՈՇՈՒԻՆ

ԱՓՕԼԼՕ ՓՕՆՕՆԵՐԸ

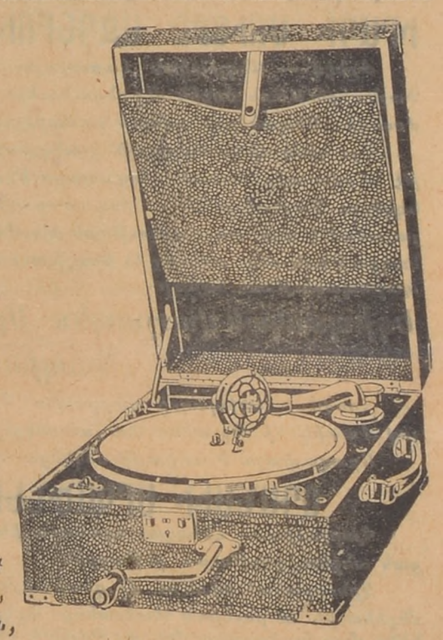

Հրապարակի վրայ գրանել ոդ բոլոր մարքանէրու հետ կը մրցին Ապոլլօ փօնօները։ Մանաւանդ վերջին նոր մօտէլները, որոնք հասած են արդէն, անգերազանցելի են իրենց տոկունութեամբ, վայելչութեամբ և ժամչելի գիներով։

APOLLO GRAMOPHONE Co. Ltd
(of London)

ԱՓՕԼԼՕ ՓՕՆՕՆԵՐՈՒ ԹՈՒՓԱԲՈՒՐԸ !!!

Կատարեալ համոզում գոյացնելու համար անգամ մը այցելեցէք
MAISON APOLLO, Rue de la Poste, BEYROUTH
Փարոզագիծ եւ էջնօյ՝ ամէն ձեւի, անվիճելի տոկ եւ առաւելութիւններ
գիւրամատչելի գին, վճարումի դիւրութիւններ։
Ընդհ. ներկայացուցիչ՝ Սիւրիոյ, Պալեստինի, Անդրյորդանանի, Միջագետքի եւ Կիպրոսի.— ԳԱՒՐԻԷԼ ՍԻՆԱՆԵԱՆ

KOURKEN SINANIAN, Boîte Postale 642, BEYROUTH (Syrie)

ՕԳՆԷ ԴՈՒՆ ՔԵԶԻ ԵՒ ԱՍՏՂԸ ՔԵԶԻ ՊԻՏԻ ՕԳՆԷ

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՍՏՂԸ
(L'ETOILE du FOYER)

Առեւտրական և երկրագործական ժողովրդային ընկերի հաստատութիւն
Անանուն ընկերութիւն.— դրամագլուխ՝ 3,000,000 ֆրանք.
որ կրնայ 3.000,000,000 ֆրանք.ի բարձրացուիլ վարչական խորհուրդի պարզ որոշումով։
Կեդրոնատեղի.— 137 Boulevard Sebastopol - Paris
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴԱՐՁԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Արեւելեան պետութեանց
Սպասող Օքենթ՝ օհճ, Պուրճ, Պէյրութ

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ՃԻՒՂ
Աւանդի պարտականագրութիւնի
ՕԺԻՏ

Երաշխաւորեալ տոկոս 6%։ Ակնկալուած մասնակցութիւն ընկերութեան շահերուն։

ԿԱՂՈՒԱԾԱԿԱՆ ՃԻՒՂ
ՎԱՐԿԵՐՈՒ ԲԱՑՈՒՄ

Կալուածի վրայ փոխառութիւնք՝
վճարելի 10—15—20 տարիէն, որոշուած պայմանաժամէն առաջ ուզողը կրնայ վճարել։

ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ՍՍՏՂԸ ընկերութիւնը ներկայիս 75,000է աւելի անդամ ունի։ Մինչև 1 Սպրիլ 1931 Ընտանիքին Սստղը 135 միլիոն փոխ տուած է, գրաւով 500 միլիոնէ աւելի արժէք ունեցող անշարժ կալուածներու վրայ։
Ամեն թղթակցութիւն՝ ուղղել՝ B. P. 821, Beyrouth

չեմ կրնար երեսակայել։ Եթէ Մր. Քարլայլ հոս ըլլար, կը համարձակէի՞ր այս ընթացքի մէջ գտնուելու։ Մնաք բարով պարոն.

— Իզապէլ սկսաւ արագ արագ երթալ, սակայն Լէվիսըն անոր եռանէն հասնելով զօռով բռնեց ձեռքերը և ըսաւ.

— Կը խնդրեմ, ներողամիտ եղիր և խօսածներս մոռցիր, զի առաջուան պէս իբր նորէն բարեկամ ընդունէ.

— Այդպէս ընդունած էի քեզ, ազգական է ըսելով թոյլ տուած էի այսքան մօտս գտնուելու և ահա դուն փոխադարձեցիր։ Ամուսինս չնորհակալութիւն յայտնեց ձեր ինձի հանդէպ ունեցած խնամքին համար, եթէ չար մտքիդ մէջ եղածները կարենար կարդալ, կարծեմ տարբեր կ'արտայայտուէր։

— Ձեր ներողութիւնը կը խնդրեմ Լէյտի Իզապէլ, անգամ մ'ալ այս տեսակ ընթացքի մէջ չեմ գտնուիր, արտօնեցէք որ օգնեմ ձեզի, այս գարիվերէն առանձին չէք կրնար առանձին երթալ.

— Ոչ, չեմ ուզեր, քաշեցէք ձեր ձեռքը.

Այդպէսով Իզապէլ տուն հասնելով սեղանին առջև նստաւ և Քարլայլին նամակ մը գրելով չուտով և ըստիպողաբար գալը և այլեւս օր մ'իսկ Գուլօներ չմնալու որոշումը տեղեկացուց.

Քարլայլ նամակի բովանդակութեան զարմանք յայտնեց և ի պատասխան տեղեկացուց որ Շաբաթ օրը հոն պիտի ըլլայ և այդտեղ պիտի որոշէ մնալու կամ մեկնելու խնդիրը։ Այդ մի քանի օրուան մէջ, Իզապէլ ոչ բոլոր ըլլալով Լէվիսընի չհանգիստի կատրով դուրս կ'ելնէր։

Թէպէտ Լէվիսըն քանի մը անգամ տուն եկաւ տեսնել ուզեց Իզապէլը, սակայն մերժուեցաւ։

Հ. ՀԱՐՈՒԹԻՒՆ ՏԷՐ-ՀԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ուրբաթ առտու, Ս. Պատարագէն ետք, Հ. Հարութիւն Տէր-Հարութեան ընտանեկան շրջանակին մէջ, Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի վանքին մէջ, Ս. Պատարագ մատուցանեց։ Ներկայ էին Ս. Աթոռոյ Ներկայացուցիչ Գերշ. Տ. Գարեգին Արք. Յովսէփեան, Գերշ. Տ. Գարեգին Արք. Սրուանձտեան, Գերշ. Տ. Գարեգին Արք. Հայրապետեան, Գերշ. Տ. Գարեգին Արք. Ղազիկեան, Գերշ. Տ. Գարեգին Արք. Գալուստեան, Գերշ. Տ. Գարեգին Արք. Ալթուն